

2016-imi pisortanit soraarnerussutisiallit naatsumik allaaserinera

2016-imi pisortanit soraarnerussutisiallit naatsumik allaaserinera

Saqqummersitami matumani aningaasat tunngaviusut malillugit pisortanit utoqqalinerimi aammalu siusinaartumik soraarnerussutisiallit nassuiarneqarput.

Saqqummersitap ilusilersornera

Saqqummersitami 2012-imit 2016-imut utoqqalinerimi aammalu siusinaartumik soraarnerussutisiallit qaammat decembarimi amerlassusaat naatsorsorneqarput.

Immikkoortut aappaanni utoqqalinerimi aammalu siusinaartumik soraarnerussutisialinnut kisitsisit pingaarnersiorlugit naatsorsorneqarput. Immikkoortumilu Kisitsisaataasivimmi tabelit saqqummersitamut tunngasut aqqanillit assigiinngitsut eqikkarneqarput. Kisitsisaataasivimmi tabelini pingaarnertut sammineqarput soraarnerussutisiallit suiaassusaat, ukiui aammalu sumi najugaqarneri. Aammattaaq pingaarnertut sammineqarput soraarnerussutisiallit kisimiittutut imaluunniit aappariittut pisartagaqarnersut, tassuunalu aningaasat tunngaviusut pisartakkat nammineq aapparissalluunniit isertitai malillugit ilanngaagaasarnersut aammalu soraarnerussutisialik ilanngariikkanik (kaasarfimmiunik) pisartagaqartuunersoq utoqqaat illuanni imaluunniit ulluklut unnuakkullu inissiisarfimmiinneq pissutigalugu.

Immikkoortut pingajuanni soraarnerussutisiallit ukiunut qaninnernut kingullernut sanilliullugit amerleriarnarat ikileriarnarallu sammineqarput. Immikkoortumi Kisitsisaataasivimmit tabelit marluk saqqummersitamut tunngasut kisitsisini tunngavigineqarput.

Immikkoortut sisamaanni pisortanit soraarnerussutisiat pillugit inatsit tunngaviusoq aammalu soraarnerussutisiaqartitsinissamut aalajangiinnermi tunngavigineqartut pingaarnersiorneqarput. 2016-imi januaarip aallaqqaataani soraarnerussutisiat allanngortinneqarput. Aapparissap isertitai apeqqutaatinnagit kisianni nammineq saniatigooralugit isertitat apeqqutaatillugit soraarnerussutisiat tunngaviumik annertussusilerneqarnerat allannguummi tassani pingaarnersaavoq. 2016-imi juulip aallaqqaataani soraarnerussutisiamut aqqissuusseqqinneq atuutilerpoq. Siusinaartumik soraarnerussutisiallit sulisinnaassusaat ukiut tallimakkaarlugit nalilersorneqartalerpoq. Siusinaarluni soraarnerussutisiat inuup sulisinnaassusaa tunngavigalugu assigiinngitsunut pingasunut annertussusilerneqarpoq ima; soraarnerussutisiat annertuut, soraarnerussutisiat akunnattut, soraarnerussutisiat annikittut.

Naatsorsuutit kommunit naatsorsuuserisarfiannit, Naatsorsueqqissaartarfiup inunnut nalunaarsuiffianit aammalu 2016-imi immikkut pisortat akissarsialeriviannit nalunaarsuutit atorlugit pilersinneqarput. Immikkoortullu tallimaanni nalunaarsuutit tunngaviusut suliarineqarneri aammalu periaaseq nassuiarneqarput.

Saqqummersitaq ilanngussamik ilaqarpoq, tassani utoqqalinermi aammalu siusinaartumik soraarnerussutisiat aningaasat tunngaviusut malillugit akit ineriartornerat takutinneqarpoq.

Naatsorsuutinit allanit assigiinngissut

Naatsorsueqqissaartarfiup saqqummersitaani "2015-imi isumaginninnermut ikiorsiissutininik pisartut"-ni utoqqalinermi aammalu siusinaartumik soraarnerussutisiallit amerlassusaannut tunngasut kisitsisit saqqummersinneqartut allaanerupput. Assigiinngissut immikkoortut tallimaanni nalunaarsuutitut periutsimi takuneqarsinnaavoq. "2015-imi isumaginninnermut ikiorsiissutininik pisartut" saqqummersinneqassaarnikuuvoq, tassunga taarsiullugu "201X-imi pisortanit soraarnerussutisiallit", "201X-imi utaqqiisaagallartumik isertitat taarsiissutaasunik ikiorsiissutit" aamma "201X-imi meeqqanut tapiissutininik pisartut" saqqummertalerput.

Kisitsisaataasivimmi

Kisitsisaataasivimmi kisitsisinik nammineq toqqakkanik aallertoqarsinnaavoq, uuttuutit soorlu najugaq, ikiorsiissut, ukiut, suaassuseq, ukioq pineqartoq aammalu soraarnerussutisiat annertussusiisa katiternerisigut.

2012-imit 2016-imut soraarnerussutisiallit decembarimi

2012-imit 2016-imut soraarnerussutisiallit decembarimi

Naatsorsuutini soraarnerussutisianik pisartuq nalunaarsorneqartarpoq pineqartoq ukiup naanerani Kalaallit Nunaanni najugaqartuusimappat aammalu pisortat akissarsialerivianni kommunillu naatsorsuuseriviini utoqqalinermi siusinaartumilluunniit soraarnerussutisianik aningaasanik tunngaviusunik pisartagalittut qaammat decembarimi ukiumilu naatsorsuuseriviusumi allattorsimappat.

2016-imi decembarimi utoqqalinermi soraarnerussutisianik aningaasanik tunngaviusunik inuit 3.998-it pisartagaqarsimapput, taakkunannga Utoqqaat Illuiniinneq imaluunniit ulloq unnuarlu inissiisarfinniinneq pissutigalugu inuit 381-it ilanngarneqarsimasunik (kaasarfinniunik) nerisaqarnermut ineqarnermullu tapiliussanik pisartagaqarsimapput. Utoqqalinermi soraarnerussutisiallit amerlanersaat katillugit 1.938-t soraarnerussutisianik kisimiittutut pisartagaqarsimapput, 1.679-illu aappariittut soraarnerussutisiaqarsimallutik. Katillugit inuit 2.249-t decembarimi siusinaartumik soraarnerussutisialittut allattorsimapput taakkulu amerlanersaat kisimiittutut soraarnerussutisiaqarsimallutik.

Takussutissaq 1: Pisortanit soraarnerussutisiallit, soraarnerussutisiat suuneri malillugit

Utoqqalinermi soraarnerussutisiallit	2012	2013	2014	2015	2016
Katillugit	3.623	3.669	3.671	3.758	3.998
Kisimiittut	1.772	1.812	1.805	2.010	1.938
Aappariit	1.513	1.498	1.493	1.369	1.679
Inissiisarfimmiittut	338	359	373	379	381
Siusinaartumik soraarnerussutisiallit	2012	2013	2014	2015	2016
Katillugit	2.691	2.619	2.565	2.457	2.249
Kisimiittut	1.539	1.509	1.508	1.447	1.190
Aappariit	1.004	972	916	873	926
Inissiisarfimmiittut	148	138	141	137	133

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik – Kisitsisaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/SODPEN5>)

Soraarnerussutisiallit amerlassusaat inuit amerlassusaannut sanilliukkaanni takuneqarsinnaavoq Nanortalimmi Qeqertarsuarmilu siusinaartumik soraarnerussutisiallit amerlanerusut, tassani inuit 12 procentii 18-64-inik ukiullit siusinaartumik soraarnerussutisiaqarmata. Nuummi pineqartunut kisitsit 4 procentimiippoq. Nuna tamakkerlugu inuit 64-it sinnerlugit ukiullit 89 procentii utoqqalinermi soraarnerussutisiaqarput. Nuummi soraarnerussutisiallit agguaqatigiissillugu 79 procentimik nalunaarsorsimallutik ikinnerpaapput, Qasigiannguanilu agguaqatigiissillugu soraarnerussutisiallit 97 procentiullutik amerlanersaallutik.

Takussutissaq 2: Soraarnerussutisiallit, najugaqarfii malillugit (dec.2016)

	Utoqqalinermi soraarnerussutisiallit	65+ ukiullit agguaqatigiissillugu pct.-inngorlugit	Siusinaartumik soraarnerussutisiallit	18-64 –inik ukiullit agguaqatigiissillugu pct.-inngorlugit
Nanortalik	207	92	120	11
Qaqortoq	275	86	118	6
Narsaq	209	90	91	9
Paamiut	183	97	104	11
Nuuk	760	79	477	4
Maniitsoq	315	94	150	7
Sisimiut	449	89	188	5
Kangaatsiaq	76	97	58	8
Aasiaat	302	94	176	8
Qasigiannguit	139	97	47	6
Ilulissat	368	90	213	7
Qeqertarsuaq	120	95	66	12
Uummannaq	177	91	88	6
Upernavik	187	94	131	8
Qaanaaq	55	90	49	10
Tasiilaq	155	89	146	8
Ittoqortoormiit ...	21	96	27	11
Katillugit	3.998	89	2.249	6

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik – Kisitsisaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/SODPEN2> aamma <http://bank.stat.gl/SODPEN3>)

Siusinaartumik soraarnerussutisiallit procentinngorlugu agguaqatigiissinnerat ukioqqortusiartorneq malillugu qaffakkiartorpoq, inuillu 55-64-inik ukiullit 15 procentii siusinaartumik soraarnerussutisiaqarput. Ukiut

immikkoortiterneri malillugit inuit 70 sinnerlugit ukiullit 90 procentii utoqqalinermi soraarnerussutisiaqarlutik.

Takussutissaq 3: Soraarnerussutisiallit, suaassuseq aammalu ukiut malillugit (dec.2016)

Siusinaartumik soraarnerussutisiallit	Angutit	Arnat	Katillugit	Agguaqatigiis- sillugu pct.-i
18-24 år	33	32	65	1
25-34 år	115	86	201	2
35-44 år	120	89	209	3
45-54 år	356	330	686	8
55-64 år	530	558	1.088	15
Katillugit	1.154	1.095	2.249	6
Utoqqalinermi soraarnerussutisiallit	Angutit	Arnat	Katillugit	Agguaqatigiis- sillugu pct.-i
65-69 år	782	680	1.462	80
70-74 år	671	601	1.272	93
75-79 år	360	375	735	97
80-89 år	186	308	494	99
90 år +	11	24	35	100
Katillugit	2.010	1.988	3.998	89

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik – Kisitsisaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/SODAPE1>) aamma (<http://bank.stat.gl/SODFPE1>)

Soraarnerussutisiallit amerleriarneri ikileriarneri

Soraarnerussutisiallit amerleriarneri ikileriarneri

Naleqquttuuvog soraarnerussutisiallit amerleriarneri ikileriarneri qiviassallugit. Ataani takussutissat sisamaanni tallimaannilu takuneqarsinnaavoq utoqqalinermi aammalu siusinaartumik soraarnerussutisiallit 2013-imit 2016-imut amerleriarneri ikileriarneri. Inuit 2016-imi soraarnerussutisiaqarunnaarsimasut tassaapput 2015-imi soraarnerussutisiaqarsimasut, inuillu 2016-imi soraarnerussutisiaqalersimasut ukiumi pineqartumi kisimi soraarnerussutisiallittut naatsorsugaapput.

Takussutissaq 4: Utoqqalinermi soraarnerussutisiallit amerleriarneri ikileriarneri

	2013		2014		2015		2016	
	Ikileriarneri	Amerle-riarneri	Ikileriarneri	Amerle-riarneri	Ikileriarneri	Amerle-riarneri	Ikileriarneri	Amerle-riarneri
Katillugit	262	308	287	289	309	396	296	536
65-69-inik ukiullit	71	291	78	259	78	373	61	457
70-74-inik ukiullit	63	15	68	20	85	17	81	53
75-79-inik ukiullit	67	0	60	7	56	3	74	16
80-89-inik ukiullit	55	2	77	3	81	3	76	9
90-it sinnerlugit ukiullit	6	0	4	0	9	0	4	1

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik – Kisitsisaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/SODAPE3>)

Takussutissaq 5: Siusinaartumik soraarnerussutisiallit amerleriarneri ikileriarneri

	2013		2014		2015		2016	
	Ikileriarneri	Amerle-riarneri	Ikileriarneri	Amerle-riarneri	Ikileriarneri	Amerle-riarneri	Ikileriarneri	Amerle-riarneri
Katillugit	244	172	218	164	257	149	380	172
18-24-nik ukiullit	1	18	1	13	1	12	3	17
25-34-nik ukiullit	9	6	8	9	7	5	9	18
35-44-nik ukiullit	9	10	7	10	11	12	22	8
45-54-inik ukiullit	30	54	38	55	33	40	94	50
55-64-inik ukiullit	195	84	164	77	205	80	252	79

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik – Kisitsisaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/SODFPE3>)

Piffissami 2013 aammalu 2016 akornanni agguaqatigiissillugu siusinaartumik soraarnerussutisiallit inunnik 274-inik ikileriarsimapput aammalu agguaqatigiissillugu inunnik 164-inik amerleriarsimallutik. Utoqqalinermi soraarnerussutisiallit agguaqatigiissillugu 93-inik ikileriarnermiit amerleriarsimapput.

Utoqqalinermi soraarnerussutisiaqalertut nutaat amerleriaataasut tassaapput utoqqalinersiuteqarsinnaalernissamut 65-inik ukioqalersimasut. Taamatullu siusinaartumik soraarnerussutisiallit 65-inik ukioqalineri ikileriarnerat utoqqalineri soraarnerussutisianut pisartagaqalernerimik pissuteqarpoq. 2016-imi soraarnerussutisianut maleruagassat nutaat atuutilermata, kisimiittut saniatigut isertitat 221.111 kr.-init aappariillu 220.667 kr.-init amerlanerunngikkaangata tunngaviusumik annertussusilimmik soraarnerussutisisoqartalerpoq

Inatsit tunngaviusoq

Inatsit tunngaviusoq

Ataani atuarneqarsinnaapput utoqqalineri aammalu siusinaartumik soraarnerussutisiat pillugit inatsisit tunngaviusut. Annertunerusumik paasisaqarnerusinnaavutit Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfiup nittartagaani <http://naalakkersuisut.gl> – imi, inunnik isumaginninnermut tunngasuni inatsisit atuuttut alakkarnerisigut. Tassani Inatsisartut peqqussutaat nalunaarutillu atulersinneqartut il.il. atuarneqarlutillu aaneqarsinnaapput.

Utoqqalineri soraarnerussutisiat

1. januaari 2010 aallarnerfigalugu inuit 65-inik ukioqalereersimasut utoqqalineri soraarnerussutisiaqarsinnaatitaapput.

1. januaari 2015 aallarnerfigalugu utoqqalineri soraarnerussutisiat kisimiittumut ukiumut 133.100 kr.-it angullugit annertussuseqarput. Soraarnerussutisiat annerpaat utoqqalineri soraarnerussutisialinnut allamik soraarnerussutisiaqartumik aappaqartunut allaaneruserput. Ilanngussami takuneqarsinnaapput soraarnerussutisiat amerlassusaat annerpaat minnerpaallu, soraarnerussutisianut assigiinngitsunut immikkoortiternerini. Nammineq isertitat allat aammalu apparisap isertitai allat aallaavigalugit soraarnerussutisiat naleqqussarneqartarput. Apparisap inooqatigisalluunniit isertitaasa akileraarutaasussat annertussusaat apequtaatinnaagu utoqqalineri soraarnerussutisialik nammineq allanik isertitaqanngippat pisussaataavoq kisimiittumut aningaasat tunngaviusut amerlanersaasa 50 procentiatut annertutigisumik soraarnerussutisiaqatitaassalluni.

Utoqqalineri soraarnerussutisiat meeqqanut tapeqarsinnaapput, soraarnerussutisialik meeqqanik 18 inorlugit ukiulinnik pilersuisussaataappat. Taamatullu utoqqalineri soraarnerussutisiat aningaasat tunngaviusut saniatigut aalajangersimasumik atungassanik aammalu inummut tapinik ilaneqarsinnaapput.

Utoqqalineri soraarnerussutisialik utoqqaat illuinut, napparsimmavinni isumaginninnermi immikkoortortaqaqfimmu allamulluunniit isumaginninnikkut ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmi ineqalersimappat

aningaasat tunngaviusut annerpaartaasa 20 procentia soraarnerussutisarineqassaaq, aningaasanik tunngaviusunik ilanngakkanik imaluunniit kaasarfimmiumik taaneqartunik, apeqqutaatinnagu soraarnerussutisialik allanik isertitaqartuunera.

Utoqqalinermi soraarnerussutisiat aningaasat tunngaviusut 1. juuli aallarnerfigalugu ukioq pineqartup siuliani akit inissisimaffiinik naleqqersuutip ineriartornera malillugu naleqqussarneqarput.

2016 sioqqullugu Inatsisartut inatsisaat nr. 3 7. maa'ji 2007-imeersoq utoqqalinermit soraarnerussutisialinnut, 1. juuli 2007 atuutilersumit utoqqalinermi soraarnerussutisiaqartitsisoqarpoq.

2016-imiit soraarnerussutisianeq Inatsisartut inatsisaat nr. 20 23. november 2015-imeersoq malillugu ingerlalerpoq. Inuit tamarmik 64-it sinnerlugit ukiullit, aapparisaq isertitai apeqqutaatinnagit tunngaviusumik soraarnerussutisialerput ukiumut 59.900 kr.-inik annertussusilimmik. Tunngaviusumik isertitat saniatigut isertitat annertussusaat apeqqutaatillugit tunniunneqartarput, saniatigut isertitat 221.111 kr.-imiit amerlaneruppata tunngaviusumik soraarnerussutisiat ikilissapput 340.911 kr.-it sinnerlugit saniatigut isertitallit tunngaviusumik soraarnerussutisiassaqaanngillat.

Siusinaartumik soraarnerussutisiat

Siusinaartumik soraarnerussutisiat inunnut timikkut, tarnikkut imaluunniit isumaginninnikkut inissisimanermik peqquteqarluni sulinissamut piginnaasat ataavartumik annikillisisimappata tunniunneqartarput. Inuit 18-ileereersimasut sulilu 65-iliisimanngitsut siusinaartumik soraarnerussutisiaqarsinnaatitaapput, taamatullu 18 inorlugit ukiullit siusinaartumik soraarnerussutisiaqarsinnaapput qinnuteqartoq aappaminut, inooqatiminut meeqqamulluunniit pilersuisussaataappat.

Siusinaartumik soraarnerussutisiat kisimiittumut ukiumut 109.000 kr.-t angullugit annertussuseqarput. Soraarnerussutisiat annerpaat siusinaartumik soraarnerussutisialinnut allamik soraarnerussutisiaqartumik aappaqartumut allaanerusarput. Ilanngussami takuneqarsinnaapput soraarnerussutisiat amerlassusaat annerpaat minnerpaallu, soraarnerussutisiallit assigiinngitsunut immikkoortitersimanerini. Nammineq isertitat allat aammalu aapparisaq isertitai allat aallaavigalugit soraarnerussutisiat naleqqussarneqartarput.

Siusinaartumik soraarnerussutisiat meeqqanut tapeqarsinnaapput, soraarnerussutisialik meeqqanut 18 inorlugit ukiulinnut pilersuisussaataappat, kommunilu najugarisaq aamma inummut tapeqartitsisinnaalluni.

Siusinaartumik soraarnerussutisialik utoqqaat illuinut, napparsimmavinni isumaginninnermi immikkoortortaqaarfimmut allamulluunniit isumaginninnikkut ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmi ineqalersimappat, aningaasat tunngaviusut annerpaartaasa 20 procentia soraarnerussutisarineqassaaq aningaasanik tunngaviusunik ilanngakkanik

imaluunniit kaasarfimmiunik taaneqartunik, apeqqutaatinngu
siusinaartumik soraarnerussutisialik allanik isertitaqartuunera.

2016 sioqqullugu siusinaartumik soraarnerussutisiat Inatsisartut inatsisaat nr.
4 7. maaji 2007-imeersoq siusinaartumik soraarnerussutisialinnut 31. maaji
2010 atuutilersumit siusinaartumik soraarnerussutisiaqartitsisoqarpoq.

2016-imi juulip aallaqqaataata kingorna Inatsisartut inatsisaat nr. 40 9.
decembari 2015-imeersoq malillugu siusinaarluni soraarnerussutisiallit
soraarnerussutisiaqalertussallu 60-it inorlugu ukiullit tamarmik
sulisinnaassusaat nalilersorneqartassaaq. Nalilersuinerup inernerisassavaa
siusinaartumik soraarnerussutisiat annertussusissaata aalajangernera,
siusinaartumik soraarnerussutisiat annertuunut, akunnattunut annikitsunullu
immikkoortinneqartarput.

Siusinaartumik soraarnerussutisiaq annertooq: Ukiumut 110.664 kr.-inik
annertussuseqarpoq. Siusinaartumik soraarnerussutisiat annertuut
ikiliartuaartinneqalissapput kisimiittoq saniatigut 28.000 kr.-inik ukiumut
aningaasarsisarpata, ukiumut 138.664 kr.-it sinnerlugit saniatigut
aningaasarsisarsimaguni siusinaartumik aningaasarsisarunnaassaaq.
Aappariit siusinaartumik soraarnerussutisiaat annertooq
annikillisinneqassaaq saniatigut ukiumut 128.000 kr.-inik
isertitaqarsimappata, ukiumut 238.664 kr.-it sinnerlugit saniatigut
isertitaqarsimappata siusinaartumik soraarnerussutisiaarutsinneqassapput.
Siusinaartumik soraarnerussutisiat annertunerpaat pineqartarput
sulisinnaassutsip 25 pct.-ianik annikinnerusumilluunniit sulisinnaasunit.

Akunnattumik siusinaartumik soraarnerussutisiat: Ukiumut 73.776 kr.-inik
annertussuseqarpoq. Siusinaartumik soraarnerussutisiat akunnattut
ikiliartuaartinneqalissapput kisimiittoq saniatigut 64.900 kr.-inik ukiumut
aningaasarsisarpata, ukiumut 175.564 kr.-it sinnerlugit saniatigut
aningaasarsisarsimaguni siusinaartumik aningaasarsisarunnaassaaq.
Aappariit siusinaartumik soraarnerussutisiaat akunnattut
annikillisinneqassapput saniatigut ukiumut 164.900 kr.-inik
isertitaqarsimappata, ukiumut 275.564 kr.-it sinnerlugit saniatigut
isertitaqarsimappata siusinaartumik soraarnerussutisiaarutsinneqassapput.
Siusinaartumik soraarnerussutisiat akunnattut pineqartarput
sulisinnaassutsip 25 - 50 pct.-illu akornanni sulisinnaasunit.

Siusinaartumik soraarnerussutisiaq annikitsoq: Ukiumut 55.332 kr.-inik
annertussuseqarpoq. Siusinaartumik soraarnerussutisiat annikitsut
ikiliartuaartinneqalissapput kisimiittoq saniatigut 83.300 kr.-inik ukiumut
aningaasarsisarpata, ukiumut 193.964 kr.-it sinnerlugit saniatigut
aningaasarsisarsimaguni siusinaartumik aningaasarsisarunnaassaaq.
Aappariit siusinaartumik soraarnerussutisiaat annikitsoq
annikillisinneqassaaq saniatigut ukiumut 183.300 kr.-it isertitaqarsimappata,
ukiumut 293.964 kr.-it sinnerlugit saniatigut isertitaqarsimappata
siusinaartumik soraarnerussutisiaarutsinneqassapput. Siusinaartumik
soraarnerussutisiat annikitsut pineqartarput sulisinnaassutsip 50 - 75 pct.-illu
akornanni sulisinnaasunit.

Nalunaarsuutit tunngaviusut aammalu periaaseq

Kommunit nalunaarsuiffiannit tigusat

Soraarnerussutisianut naatsorsuutit pisortat akissarsialerivianninngaanneerput. Taamatullu kommunit nalunaarsuiffiinit aammalu Naatsorsueqqissaartarfiup inunnik nalunaarsuiffiannit nalunaarsuutit tunngaviusut atorneqarlutik.

Pineqartut allaffissorluni aqutsinermi nalunaarsuiffinninngaanneerput naatsorsueqqissaarnikkut atungassatut ineriartortitaanatik, taamaattumillu nalunaarsuutit tunngaviusut suliareqqillugit nalilersorlugillu suliaapput.

Inuit amerlassusaannik killiliineq

Naatsorsuutini pineqartut tassaapput Naatsorsueqqissaartarfiup inunnik nalunaarsuiffiani inuit ukiup naanerani Kalaallit Nunaanni kommunini najugaqartutut allattorsimasut. Inuit allattorsimaffianni soraarnerussutisialik sumiiffimmi najugaqartutut allaqqasoq tassani najugaqartutut naatsorsuussaavoq, inuillu allattorsimaffianni sumiiffimmi najugaqartutut naatsorsorneqarsimaneq kommunit naatsorsuuserisarfianni allami najugaqartutut allaqqasinnaalluni.

Ukiut

Ukiut ukiumi pineqartumi novembarip naanerani ukiorisanut naatsorsorneqarput. 65-inik ukioqalernermi qaammat ataaseq ingerlareersimatillugu utoqqalinermut soraarnerussutisiaqalertoqarsinnaavoq. Novembarip naanerani 65-ileereersimasut decembarimi utoqqalinermut soraarnerussutisiaqalernissamut qinnuteqarsinnaapput, novembarillu naanerani 65-it ataallugit ukiullit utoqqalinermi soraarnerussutisiaqarsinnaatitaallutik.

Periaaseq

Naatsorsuutit soraarnerussutisiaqarnermut tunngasut kommunit naatsorsuuseriviannit Winformatik-imik taaneqartumit tigusaapput. Naatsorsuutit utoqqalinermi aammalu siusinaarluni soraarnerussutisiallit aningaaseriviannut nuunneqarsimasut aningaasat tunngaviusut malillugit tigusaapput. Soraarnerussutisiaqartitsinerit ukiumi naatsorsuuserivimmi pineqartumi qaammat decembarimi soraarnerussutisiaqarsimasutut allattorsimasut kisimik suliarineqarput. Naatsorsuutinilu takuneqarsinnaapput soraarnerussutisiat soraarnerussutisialinnut soorlu inissiisarfinni imaluunniit utoqqaat illuini najugaqartunut naleqqussagaanersut (kaasarfimmiuunersut).

Pisortat akissarsialeriviannut soraarnerussutisiap suunerinut paasissutissat aaneqarput, soorlu soraarnerussutisialik kisimiittuunersoq aappaqarnersorluunniit. Aappariinnut soraarnerussutisiaqartunut aningaasat amerlassusaat aapparisaq isertitai aallaavigalugit annertussuseqartarput, soorlu aapparisaq aamma utoqqalinermi siusinaartumilluunniit

soraarnerussutisiaqarpat. Kisimiittutut nalunaarsorneqarsimasut isertitai allat tunngavigalugit soraarnerussutisiaqartinneqartarput.

Pisortat akissarsialeriviinit paasissutissat naatsorsuutitut tunngaviumik atorineqarput, kommunillu naatsorsuuserisarfianit paasissutissat kukkunersiornermut atorineqarlutik.

Naatsorsuutinit allanit assigiinngissut

Naatsorsueqqissaartarfik ukiuni arlalinni "Isumaginninnermut ikiorsiissutininik pisartut 20xx"-imik taallugu saqqummersitsisarpoq. "Isumaginninnermut ikiorsiissutininik pisartut 20xx" ukiup ingerlanerani soraarnerussutisartut tamarmik ilanngunneqarput uanilu saqqummersitami pineqarlutik decembarimi soraarnerussutisimasut ukiup naanerani Kalaallit Nunaanni najugaqartut. Ukiup ingerlanerani toqusimasut imaluunniit allamut nunasisimasut ilanngunneqanngillat, decembarimi utoqqalillutik imaluunniit siusinaartumik soraarnerussutisimasut taamaallaat ilanngunneqarput.

Uani saqqummersitami aammalu saqqummersitami "2015-imi isumaginninnermut ikiorsiissutininik pisartut"-ni assigiinngissutit najoqqutanik, periaatsinik nalilersuinernillu assigiinngitsunik atuinernik tunngaveqarput.

2016-imi paasissutissat immikkut pissarsiat paasissutissanik qulaani taaneqartunik imaqarput, taamaattumillu pisariaqarsimanngilaq paasissutissanik allanik ilaartorneqarnissat taamaallaat inuit allattorsimaffiit tunngasunik. Kisianni 2016-imi kisitsisit ukiunut allanut sapinngisaq tamaat sanilliunneqarsinnaasunnngorlugit suliaapput.

Kommunit najugaqarfiillu

1. januaari 2009 aallarnerfigalugu kommunit 18-it sisamanngortinneqarput. Uani saqqummersitami kommunit immikkoorneri qangarnitsat atorineqarput, najugaqarfinnik taaneqarlutik. Najugaqarfinnik taasani illoqarfik pingaarneq nunaqarfiilu ilanngullugit aammalu savaateqarfiit naatsorsuussaapput. Ataani takuneqarsinnaapput kommunit najugaqarfiillu pineqartut immikkoortiteri.

Tabel 1. Kommunit najugaqarfiillu

Kommuni	Kommune Kujalleq	Kommuneqarfik Sermersooq	Qeqqata Kommunia	Qaasuitsup Kommunia
Najugaqarfik	Nanortalik Qaqortoq Narsaq	Ivittuut Paamiut Nuuk Tasiilaq Ittoqqortoormiit	Maniitsoq Sisimiut	Kangaatsiaq Aasiaat Qasigianniguit Ilulissat Qeqertarsuaq Uummannaq Upernavik Qaanaaq

Soraarnerussutisiat amerlassusaat annerpaat minnerpaallu

Ilanngussaq: Soraarnerussutisiat amerlassusaat annerpaat minnerpaallu

	2015	2014	2013	2012	2011
Utoqqalinermi soraarnerussutisiat					
Aningaasat tunngaviusut annerpaat kisimiittunut aappariinnullu, aapparisaq kisimi soraarnerussutisiaqarsinnaatitaappat.	11.092	10.817	10.817	10.291	10.291
Aningaasat tunngaviusut annerpaat utoqqalinermi soraarnerussutisialinnut, aapparisaq utoqqalinermi soraarnerussutisiaqarpat	7.563	7.375	7.375	7.017	7.017
Aningaasat tunngaviusut annerpaat utoqqalinermi soraarnerussutisialinnut, aapparisaq siusinaartumik soraarnerussutisiaqarpat	7.921	7.703	7.703	7.485	7.485
Utoqqalinermi soraarnerussutisialinnut kaasarfimmiut	2.218	2.163	2.163	2.058	2.058
Aningaasat tunngaviusut minnerpaat aappariinnut utoqqalinermi soraarnerussutisialinnut saniatigut isertitaqanngitsunut.	5.542	5.408	5.408	5.146	5.146
Siusinaartumik soraarnerussutisiat					
Aningaasat tunngaviusut annerpaat kisimiittunut aappariinnullu, aapparisaq kisimi soraarnerussutisiaqarsinnaatitaappat.	9.083	8.833	8.833	8.333	8.333
Aningaasat tunngaviusut annerpaat siusinaarluni soraarnerussutisialinnut, aapparisaq siusinaartumik soraarnerussutisiaqarpat	5.941	5.777	5.777	5.450	5.450
Aningaasat tunngaviusut annerpaat siusinaartumik soraarnerussutisialinnut, aapparisaq utoqqalinermi soraarnerussutisiaqarpat	6.814	6.625	6.625	6.250	6.250
Siusinaartumik soraarnerussutisialinnut kaasarfimmiut	1.817	1.767	1.767	1.667	1.667
Aningaasat tunngaviusut minnerpaat siusinaartumik soraarnerussutisialinnut	1.817	1.767	1.767	1.667	1.667

Ilisarnaatinut nassuiaatit
 ... Paasissutissat pigineqanngillat
 .. Paasissutissat tatiginanngitsut ilisarinnilersitsisinaasulluunniit
 . Kisitsisitaqarsinnaanngitsut
 0 Affaanit mikinerusut
 - Nul
 * Kisitsisaagallartut imaluunniit missingersuut

Saaffiginiffissaq
 Keun Hwang
 E-mail: kehwa@stat.gl

Isumaginninnermut tunngasut

Naatsorsueqqissaartarfik - Grønlands Statistik
 Postboks 1025 · 3900 Nuuk
 Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

